

Norsk Folkehjelp

Høringsinnspill fra Norsk Folkehjelp til Prop. 1S (2022-2023) - Utenriksdepartementet

Programkategori 02.10 Utenriksformål

Kapittel 118 Utenrikspolitiske satsinger – ny post – Det humanitære initiativet på atomvåpen

Forslag til merknad:

- Det opprettes en ny post på kapittel 118 på 50 millioner kroner for å reetablere og videreutvikle det kunnskapsbaserte humanitære initiativet på atomvåpen, med formål om å arbeide sammen med land i og utenfor NATO for en verden uten atomvåpen.

Den kunnskapsbaserte metoden i det humanitære initiativet har stort og uutnyttet potensial. En slik post vil muliggjøre regjeringens formål om å arbeide sammen med land i og utenfor NATO for en verden uten atomvåpen, ved å sette fokus på atomvåpens konsekvenser for helse, miljø og klima og risikoen for bruk. Stortinget må vedta at regjeringen skal bidra til å bygge konsensus om en atomvåpenfri verden.

Kapittel 118, post 72 Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv

Forslag til merknader:

- Posten økes tilstrekkelig til å kunne støtte norske og internasjonale organisasjoner som arbeider mot atomvåpen.
- Det øremerkes 2,8 millioner kroner til forskningsprosjektet Nuclear Weapons Ban Monitor, publisert av Norsk Folkehjelp.
- Tilskuddsordningen for nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet skal bidra til økt kunnskap om atomvåpen og engasjement for kjernefysisk nedrustning, i Norge og internasjonalt.

Støtte til sivilsamfunn vil sørge for økt kunnskap om hvor dramatisk bruk av atomvåpen vil være, for både mennesker og miljø. Regjeringen og Stortinget må ta konsekvensene av dagens spente situasjon og den overhengene trusselen om bruk av atomvåpen.

Midler til Norsk Folkehjelps forskningsprosjekt for å kartlegge framgangen i arbeidet for en verden uten atomvåpen må øremerkes fordi regjeringen ikke har fulgt opp Vedtak nr. 838, 17. juni 2022, hvor Stortinget vedtok å øremerke midler til Norsk Folkehjelp. Regjeringen skriver i budsjettforslaget at "Departementet er i dialog med Norsk Folkehjelp om innretning av prosjektstøtten", men i realiteten har ikke Norsk Folkehjelp mottatt midlene fordi regjeringen ikke ønsker å finansiere forskningsprosjektet det ble søkt om midler til.

Programkategori 03.10 Utviklingssamarbeid

Reverser kutt i bistandsbudsjettet

Økte olje- og gasspriser gir betydelige ekstraintekter til den norske staten, mens de samme typen utgifter rammer fattige land spesielt hardt. For flere går situasjonen nå fra krise til katastrofe. Norge har en plikt til å støtte de som er i en kritisk situasjon som vi profiterer på.

Norsk Folkehjelp

Forslag til merknad:

- Stortinget ber regjeringen øke bistandsbudsjettet til 1% av BNI i 2023.

Kapittel 150, post 70 Humanitær bistand

Forslag til merknader:

- Budsjettposten for 2023 styrkes betraktelig på grunn av en ekstraordinær økning i humanitære behov.
- Grand Bargain-forpliktelsene må overholdes i norsk bistand gjennom bevilgninger og politisk satsing for å bidra til en reell styrking av lokale organisasjoner i humanitære kriser.

Kapittel 159, Post 73 Ukraina

Forslag til merknad:

- Ukrainsk sivilsamfunn og ukrainske menneskerettighetsaktører spiller en sentral rolle både i den humanitære responsen og i arbeidet for å sikre et framtidig stabilt og demokratisk Ukraina, og vil prioriteres i Norges støtte til Ukraina.

I forslag til budsjett nevnes ikke disse helt sentrale elementene i humanitær respons og gjenoppbygging.

Reduser ulikhet

Et av regjeringens viktigste mål for utviklingspolitikken er å bekjempe ulikhet og fremme en rettferdig fordeling av ressursene. Verden står overfor en ulikhetskriser og den voksende konsentrasjonen av rikdom bidrar til demokratiske tilbakegang. Klimakrisen må møtes med tiltak som reduserer, ikke forsterker, ulikhet. Vi trenger et krafttak for å redusere ulikhet.

Forslag til merknad:

- Stortinget ber regjeringen om å lage en strategi for å definere hvordan norsk utviklingsbistand systematisk skal bidra til å redusere ulikhet.

Kapittel 151, Post 74 Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO)

Forslag til merknader:

- Øke støtten til ILO med 5%.
- Legge vekt på å styrke og støtte arbeidslivsorganisering og trepartssamarbeid og tiltak for å redusere ulikhet i samarbeidet med ILO.

Kapittel 152, post 70 Menneskerettigheter

Forslag til merknader:

- Posten økes med 100 mill.

Norsk Folkehjelp

- I menneskerettighetsarbeidet vil Norge vektlegge og fremme handlingsrommet for sivilt samfunn, organisasjon- og forsamlingsfrihet og støtte menneskerettighetsforvarere, inkludert miljøforvarere, som blir utsatt for trusler og trakassering.

Kapittel 161, post 72 Kunnskapsbanken og faglig samarbeid

Forslag til merknader:

- Skatt for utvikling prioriteres og bevilgningen økes for å styrke skatteadministrasjon, utvikle progressive skattesystemer og styrke land i forhandling av kontrakter med multinasjonale selskaper som utnytter naturressurser.
- Regjeringen prioriterer arbeidet for ny internasjonal mekanisme for gjeldslettelse og en internasjonal skattekonvensjon

Kapittel 162, Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi

Forslag til merknad:

- Investering og bærekraftig næringsliv er viktig, men det må stilles krav til arbeidsrettigheter, likestilling, aktsomhet, konsultasjon og tiltak mot aggressiv skatteplanlegging for at disse skal bidra til å nå bærekraftsmålene.

Kapittel 162, post 71 Matsikkerhet og landbruk

Forslag til merknad:

- Posten økes ytterligere og det vil legges vekt på å investere i småbønder og deres organisering.

Kapittel 164, post 70 Likestilling

Forslag til merknad:

- Posten økes ytterligere for å motvirke økonomisk, politisk og sosial ulikhet og tilbakegang i kvinners rettigheter.

Kapittel 170, post 70 Sivilt samfunn

Forslag til merknader:

- Posten økes med 500 mill.
- Sivilsamfunnsbevilgningens primære formål må være å styrke organisasjonene i sivilsamfunnet i sør på deres egne premisser i deres arbeid for å fremme utvikling, demokrati og rettferdig fordeling i eget land. Det bør unngås å øremerke midler til tematiske satsinger innen denne posten.

Norsk Folkehjelp

Organisasjoner verden over opplever at deres situasjon forverres. Støtte til sivilsamfunn holdes på 2022 nivå, noe som betyr en reell nedgang, etter at det i flere år har stått på stedet hvil, i økende grad blitt bundet opp i tematiske innsatser. I tillegg har kostnadene økt. Årets fredspristildeling var en påminnelse om hvor viktig sivilsamfunn er for å fremme rettigheter, åpenhet og demokrati nedenfra. Organisering blant, bønder, arbeidere, kvinner, urfolk, slumbeboere og andre marginaliserte grupper er avgjørende for å fremme en rettferdig fordeling av ressursene.